

Nr 915

Av herr **Lassinantti m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 144, angående riktlinjer för utformningen av skolväsendets centrala ledning m. m.*

(Lika lydande med motion nr 756 i Första kammaren)

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 144 föreslås att skogs- och jordbrukets yrkesutbildning underställes det centrala skolämbetsverket.

I sitt betänkande Skolväsendets centrala ledning (SOU 1962:28) föreslår de sakkunniga för yrkesutbildningens centrala ledning och viss lärarutbildning bland annat, att den egentliga yrkesutbildningen för jordbruket och dess binärningar samt yrkesutbildningen på det skogliga området liksom också utbildningen av lärare och instruktörer inom dessa områden bör underställas den centrala skolmyndigheten i likhet med yrkesutbildningen inom andra yrkesområden. Viss rådgivning o. d. som främst har karaktären av upplysning och rådgivning till redan verksamma jordbrukare och skogsägare m. fl. bör dock enligt förslaget fortfarande sortera under lantbruksstyrelsen respektive skogsstyrelsen.

I proposition nr 144 år 1963 föreslår dock Kungl. Maj:t, att de sakkunnigas förslag på denna punkt icke nu bör genomföras, utan yrkesutbildningen på jordbrukets och skogsbrukets område skall fortfarande vara underställd respektive fackämbetsverk. Motivet till detta avsteg från principen om att all yrkesutbildning så långt som möjligt skall samordnas och underställas den centrala skolmyndighetens ledning synes vara svårigheten att klart avgränsa den egentliga yrkesutbildningen på dessa områden från utvecklings- och upplysningsarbetet inom respektive näringsgren liksom också det förhållandet, att tjänstemän vid hushållningssällskap och skogsvårdsstyrelser jämsides med övriga arbetsuppgifter också i viss utsträckning medverkar i yrkesutbildningen. De sakkunniga har i sitt betänkande uppmärksammat dessa svårigheter men dock funnit att de fördelar som vinnes genom ett sammanförande av denna utbildning med övrig yrkesutbildning under en gemensam central ledning mer än väl uppväger de nämnda svårigheterna. De sakkunniga föreslår också en uppdelning av verksamheten när det gäller dessa två yrkesområdens yrkesutbildningsverksamhet på dels egentlig yrkesutbildningsverksamhet som bör hänföras under den centrala skolmyndigheten dels övrig verksamhet som bör bibehållas under respektive fackämbetsverk. De bägge fackämbetsverken lantbruksstyrelsen och

skogsstyrelsen avstyrker däremot i sina remissyttranden de sakkunnigas förslag.

Det synes oss synnerligen olyckligt om man vid en omorganisation och effektivisering av bl. a. yrkesutbildningens centrala ledning, som föreslås i propositionen nr 144, underlåter att samordna den betydelsefulla yrkesutbildningen på jord- och skogsbruksområdet med övrig yrkesutbildning. De svårigheter som påtalas bl. a. i de bägge fackämbetsverkens remissyttrande får ej överdrivas. Det synes oss som om de sakkunniga på ett förtjänstfullt sätt lyckats med att uppdelat arbetsuppgifterna här, dels på yrkesutbildning, som bör hänföras till den centrala skolmyndigheten, dels på upplysnings- och rådgivningsarbete, som bör bibehållas under respektive fackämbetsverk.

Därest yrkesutbildningen inom skogsbruket och jordbruket i likhet med övrig yrkesutbildning underställs det centrala skolämbetsverket vinnes enligt vår mening betydelsefulla fördelar. När det gäller den översiktliga planeringen beträffande utbildningsmöjligheterna inom olika regioner är betydelsen av en sådan samordning uppenbar. Beträffande byggnadsplaneringen och utnyttjande av tillgängliga lokalresurser är även en nära samordning av olika former av yrkesutbildningen nödvändig, och ett mera ekonomiskt riktigt utnyttjande av resurserna uppnås. Det synes oss även synnerligen betydelsefullt att utbildningen inom skogs- och jordbruksområdet för de inträdessökande ter sig likvärdig och likartad med övriga yrkesutbildningsvägar. Att ställa denna utbildning i särklass och icke ge den karaktären av en form av yrkesutbildning bland andra tror vi skulle vara mycket olyckligt. Ett sådant förfaringsätt skulle säkerligen få en försämrad rekrytering till skogs- och jordbruksutbildningen till följd. Det är väsentligt att i yrkesorienteringen i våra skolor och i övrig upplysningsverksamhet de olika yrkesutbildningsvägarna presenteras så objektivt men också så likvärdigt och likartat som möjligt, och utplockningen av ett par yrkesutbildningsvägar till en särgrupp, skild från annan yrkesutbildning, kan ej bli till gagn för rekryteringen till yrket. Det måste vidare vara betydligt värdefullare med en nära kontakt med utvecklingen på det pedagogiska och psykologiska området inom hela den samlade yrkesutbildningen än med en isolering inom det egna området, även om den något kompenseras av kontakten med utvecklings- och planeringsarbetet inom den egna näringen. Att lärarutbildningen inom den skogligen utbildningen liksom inom jordbruksundervisningen har allt att vinna på att samordnas med övrig utbildning av yrkeslärare är uppenbart. Det måste över huvud taget vara till förfång för undervisningen vid skogsbrukets och jordbrukets undervisningsanstalter om ej undervisningen där samordnas med övrig yrkesutbildning.

Behovet av en ändamålsenlig skoglig yrkesutbildning kommer i framtiden att bli mycket stort. Vi får därför i likhet med Svenska skogsarbetar-

förbundet understryka, att den skogliga yrkesutbildningen blir jämställd med övrig yrkesutbildning och att det vi här föreslår säkert kommer att gagna den skogliga yrkesutbildningen så till vida, att den i de avgörande sammanhangen får vara tillsammans med den övriga yrkesutbildningen och där på likvärdiga grunder får göra sin röst hörd och framföra sina speciella önskemål och behov.

Det synes oss därför klart, att svårigheterna när det gäller att samordna yrkesutbildningen inom jord- och skogsbruket ej får överdrivas, utan denna samordning ter sig absolut nödvändig. Det kan för övrigt erinras om att domänstyrelsen, flertalet länsstyrelser, samtliga landsting, de bägge överstyrelserna inom skolväsendet, samtliga läns skolnämnder m. fl. tillstyrkt de sakkunnigas förslag på denna punkt.

Med hänvisning till vad ovan anförts vill vi föreslå,

att riksdagen vid behandling av proposition nr 144 år 1963 måtte besluta, att yrkesutbildningen inom jord- och skogsbruket på sätt som föreslagits i SOU 1962:28 samordnas med övrig yrkesutbildning och således underställes det nya skolämbetsverket.

Stockholm den 26 april 1963

Ragnar Lassinantti

Gunnar Lundmark

Erik Hammarsten

Birger Nilsson

Carl-Erik Johansson

i Södertälje